

W

Woord van de dag

Homozegen

vandaag 4

Muziek **Europarlement wil nieuwe regels Spotify**

Het Europees Parlement wil dat de Europese Unie een betere bescherming van kleine muzikanten op Spotify afdwingt. De streamingdienst gebruikt de inkomsten nu vooral voor dure contracten met grote sterren en pla-

tenmaatschappijen, constateert het parlement. Daarom wil een grote meerderheid van de Euro-parlementariërs nieuwe regels voor Spotify, waardoor het geld beter wordt verdeeld onder kleinere muzikanten. ANP

Leerlingen in debat over de goede en slechte kanten van AI.
FOTO BRAM PETRAEUS

ChatGPT, handig voor een werkstuk, maar heeft de mensheid er echt iets aan?

Onderwijs reportage • Op het Erfgooiers College in Huizen gingen leerlingen in gesprek over de toepassing van artificiële intelligentie. Wegen de voordelen wel op tegen de nadelen?

Eline van Suchtelen
Huizen

De klas begint te grinniken als Rick van zijn docent Nederlands Esmeralda Brunia de vraag krijgt of hij ooit van een AI-tool, een online hulpmiddel via artificiële intelligentie, gebruik heeft gemaakt. “Nou, eh”, begint hij met een brede grijns.

De scholier uit 4 vwo op het Erfgooiers College in Huizen vertelt dat hij vorig jaar op het matje werd geroepen bij een docent. Hij had ChatGPT gebruikt voor zijn schoolwerk. Dat is een taalmodel dat via kunstmatige intelligentie teksten schrijft. Zo werd het allemaal wel erg makkelijk, en dat werd niet op prijs gesteld.

Hij blijkt niet de enige in de klas te zijn die op grote schaal gebruik maakt van hulpmiddelen als ChatGPT. Vwo'er Oleh koopt er zelfs mee. “Dan voer ik iets in als: ‘Zoek recept met kip en rijst’ en dan rolt er wat uit. Handig, toch?”

Docent Esmeralda Brunia merkte hoe verknocht haar leerlingen in korte tijd aan dit soort tools zijn ge-

raakt. Brunia wil hen laten nadenken over de consequenties daarvan. Want wegen de voordelen van AI wel op tegen de nadelen?

Om haar scholieren aan te sporen daarover in gesprek te gaan nodigde ze woensdag in een speciale themales *Trouw*-columnist Ilyaz Nasrullah

‘Hele gezinnen toveren hun huis om tot een soort computerfabriek’

uit, expert op het gebied van digitale technologie. Nasrullah schreef voor *Trouw* een reeks essays over kunstmatige intelligentie en maakte de podcast *Welkom in de AI-Fabriek* van BNR Nieuwsradio en *Trouw*.

Na het lezen van zijn essays zijn de leerlingen een stuk kritischer geworden over kunstmatige intelligentie. Ze lazen onder meer dat AI voor

enorme klimaatschade zorgt. Zo verbruikt AI naar verwachting in 2030 net zoveel energie als de wereldwijde beroepsbevolking samen. Ter illustratie: om één afbeelding te genereren, is de volledige energie nodig uit een volle batterij van een smartphone.

Eindeloos klikken

Om de modellen te trainen, worden werknemers in lagelonenlanden uitgebuit in ‘klikbaantjes’. Zij krijgen een hongerloontje voor het eindeloos klikken met een muis om beelden te identificeren die in het systeem worden ingevoerd.

“Hele gezinnen toveren hun huis om tot een soort computerfabriek. En als de ouders rugpijn krijgen, laten ze hun kinderen verder klikken”, legt Nasrullah uit. “Soms kunnen mensen niet anders in zulke landen, ze moeten toch ergens geld vandaan halen. Deze industrie is niet veel beter dan de kledingindustrie.”

Om de voor- en nadelen te onderzoeken, zet docent Brunia haar scholieren tegenover elkaar voor een

soort Lagerhuisdebat. Een van de stellingen luidt: ‘AI is een te grote belasting voor het milieu’.

Scholier Oleh zit bij de groep die de voordelen van AI moet beargumenteren. “We kunnen ChatGPT toch ook vragen om oplossingen te bedenken voor het milieuprobleem”,

‘We kunnen toch beter aan mensen vragen wat een oplossing voor het klimaat is?’

brengt hij in. Er wordt geknikt. Zijn klasgenoot Leen vindt dat geen goed idee, omdat er mensen nodig zijn om informatie toe te voegen aan de taalmodellen die teksten genereren. “Als AI zelf geen informatie kan toevoegen aan AI, wat hebben we er dan aan? Dan kunnen we toch beter aan mensen zelf vragen wat een oplossing voor het klimaat is?”

Een van de medestanders van Leen merkt op dat het waarschijnlijk minder uitstoot geeft om met een vliegtuig naar een professor heen en weer te vliegen om het klimaatprobleem te bespreken, dan om taalmodellen te trainen om daar een antwoord op te formuleren.

Een programma als ChatGPT is misschien handig om teksten te schrijven, maar het hulpmiddel is niet bepaald intelligent. AI is een robot en kan dus niet zelfstandig nadenken. Als Oleh aan het systeem vraagt om een recept te verzinnen en daarbij schrijft dat hij kip, rijst en chloor in huis heeft, zal de chatbot hem niet behoeden voor een giftige curry.

Nasrullah is daarom zeer kritisch over de technologie, vertelt hij in de klas. “Als er een knop zou zijn waarmee we dit in één klap zouden kunnen verbannen, zou ik er meteen op rammen.”